

Van weten naar verbeteren

Tom van Yperen
NIZW Jeugd / Universiteit Utrecht

Conferentie

Jeugdzorg in onderzoek: focus op effectiviteit

28 januari 2005
te Amsterdam

Vragen

- Wat weten we over werkzaamheid jeugdzorg?
- Hoe onderzoek en praktijkverbetering te verbinden (zodat *weten* leidt tot *verbeteren*)?

Wat weten we?

Effectgrootte ('Effect Size') interventies jeugdzorg

2.0 Zeker effect

|
|
|

.80 Groot effect

|

.50 Matig effect

|

.20 Klein effect

|

.00 Geen effect

|

-.10

|

Meeste studies
(.40-.80)

Effectgrootte praktijk
(nieuwe schatting: $\pm .40$)

(volgens Weisz cs: $\pm .01$)

(Bron o.a.: Kazdin, 1991, Kazdin & Weisz, 1998; Lipsey & Wilson, 1993, 1998; Shadish cs, 2000; Weisz cs, 1992, 1995)

Wat weten we?

Gemiddelde effectgrootte

- Jeugdzorg $\pm .40$
- Interventies roken* $.40$
- Interventies organisatie* $.42$
- Interventies speciaal onderwijs* $.47$

(*Bron: Lipsey & Wilson, 1993)

Meer effect door:

1. Algemeen werkzame factoren

- ✓ Goede hulpverleningsrelatie
- ✓ Aansluiten bij motivatie cliënt
- ✓ Goede 'fit' hulpvraag – interventie
- ✓ Goede structurering interventie
- ✓ Interventie uitvoeren zoals het hoort
- ✓ Goede training hulpverlener
- ✓ Goede werkomstandigheden

Meer effect door:

2. Werksoort-specifieke factoren

- ✓ Werkzame factoren in jeugdsancties (BoI, 2002)
- ✓ Werkzame factoren in jeugdreclassering (Stichting Vedio, 2002)
- ✓ Werkzame factoren in gezinsvoogdij (Hermanns, 2002)
- ✓ Werkzame factoren in crisisinterventie bij gezinnen (Konijn e.a., 2001)

Meer effect door:

3. Specifieke interventies bij afgebakende probleemgroepen

- ✓ 'Evidence-based' methoden bij ADHD
- ✓ 'Evidence-based' methoden bij gedragsstoornis
- ✓ 'Evidence-based' methoden depressie
- ✓ 'Evidence-based' methoden bij kindermishandeling
- ✓ ... etc.

Meer effect door gebruik:

1. Algemeen-werkzame factoren*
2. Werksoort-specifieke factoren*
3. 'Evidence-based' interventies bij afgebakende probleemgroepen*

Probleem: voornamelijk buitenlands onderzoek

Nederlands onderzoek: www.jeugdinterventies.nl

Nederlands interventie-onderzoek:

Interventies

Veel bekend over	Weinig bekend over
<ul style="list-style-type: none">• Cognitieve gedragstherapie• Intensieve thuishulp• Residentiële hulp	<ul style="list-style-type: none">• Overige psychotherapie• Medicatie• Oudercursussen• Mediatetherapie• Pleegzorg• Daghulp

Bron: Boendermaker cs. (2003)

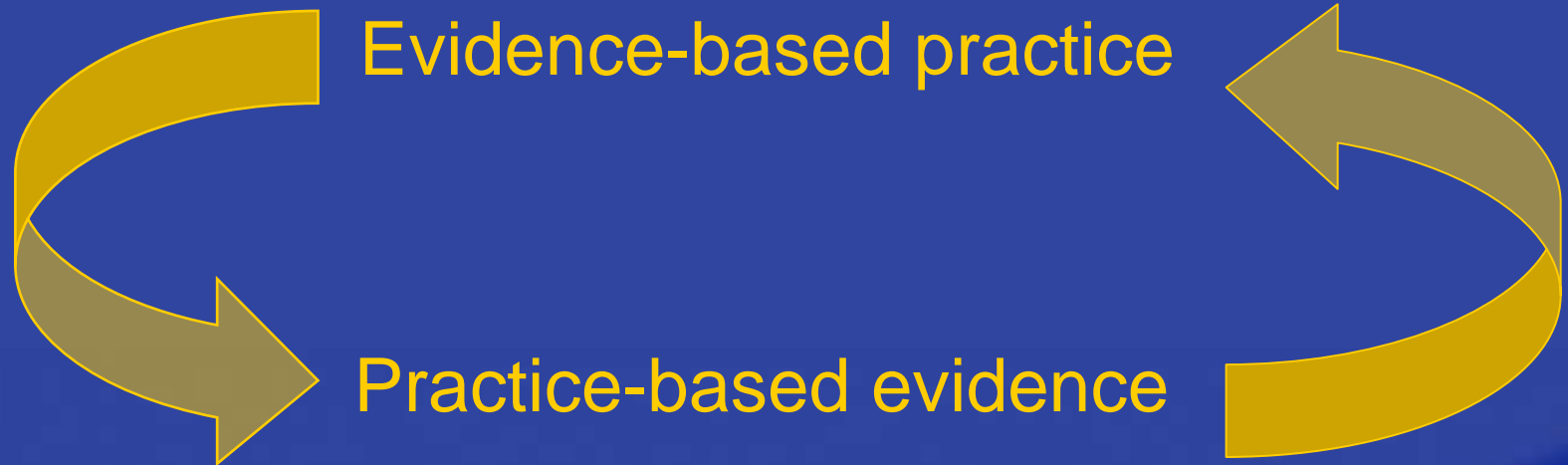
Nederlands interventie-onderzoek:

Probleemgroepen

Veel bekend over	Weinig bekend over
<ul style="list-style-type: none">• Ernstige gedragsstoornissen (ADHD, Conduct Disorder, anti-sociaal gedrag)• Combinaties van gedrags- en emotionele problemen	<ul style="list-style-type: none">• Overige psychiatrische stoorn.• Milde gedragsproblemen• Verslavingsproblematiek• Eetproblemen• Kindermishandeling en misbruik• Multi-probleem-gezinnen• Overig: echtscheiding, pesten, acculturatieproblemen

Bron: Boendermaker cs. (2003)

Van weten naar verbeteren

Practice-based evidence

Voorbeeld 1a: Standaard monitoring

Start

- Doelgroep-kenmerken
- Voormeting problematiek
- ...

Hulp

- Soort hulp
- Duur hulp
- ...

Resultaat

- Cliënt-tevredenheid
- Uitval
- Realisatie doelen (m.n. afname problemen)

Practice-based evidence

Voorbeeld 1b: Quasi-experimenteel gebruik gegevens monitoring

Practice-based evidence

Voorbeeld 2: Follow-up Hoenderloo Groep

Prestatie-indicator goede hulp	Norm	6 mnd na vertrek
• Jeugdige heeft contact met gezin	• 65%	• 70%
• Jeugdige heeft vaste verblijfplaats	• 100%	• 100%
• Jeugdige heeft goed sociaal netwerk	• 90%	• 38%

Bron: Janssen, Kroes & Van Dam, 2004

Practice-based evidence

Kritiek:

- Niet wetenschappelijk
- Bevordert bureaucratie

Conclusies

- We weten redelijk veel
- Kennis vertoont ook veel gaten
- Gebruik kennis voor *evidence-based practice*
- Vul gaten met o.a. *practice-based evidence*

- Maak met eenvoudig onderzoek werk van kwaliteit!